Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302 Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036 УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 165. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 29-го СЕРПНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 29, 1985 No. 165. VOL. XCII.

ОДВУ ВШАНУЄ БОРЦІВ ЗА ВОЛЮ УКРАЇНИ В ОСТАННІЙ ВІЙНІ

Ню Йорк, Н.Й. — (П.С. ОДВУ). — В неділю, 1-го вересня 1985 р., на Оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтоні, Па., відбудеться вшанування борців усіх українських формацій за волю України в часі Другої світової війни. Заходами Центральної Управи Організації Державного Відродження України, на чолі з Павлом Дорожинським, о год. 11-ій рано буде відслужена Божественна Літургія за спокій сл.п. о. крилошанина д-ра Августина Волошина, Президента Карпатської України, та за всіх поляглих під час Другої світової війни в боротьбі з усіми наїздниками України, а опісля Соборна Панахида біля хреста-пам'ятника „Борцям за Волю України".

У спільному вшануванні пам'яти своїх побратимів зброї, які полягли з рук усіх окупантів України, а зокрема мадярів, німецьких нацистів і московсько-большевицьких імперіялістів, вояцький салют віддадуть речники „Карпатської Січі", Буковинського Куріня, „Поліської Січі" — Української Повстанської Армії, похідних груп, Організацій Українських Націоналістів і Першої Дивізії Української Національної Армії — Петро Ігнатко, отаман Петро Войновський, сот. Ілярій Поліщук, мгр. Теофіль Бак-Бойчук і пол. Михайло Ліщинський.

Головну промову виголосить Голова Проводу Українських Націоналістів — Микола Плав'юк.

В часі, коли всі вороги українського народу посилили оклевечування усіх борців за визволення України, коли вони атакують кожного українського самостійницького й соборницького діяча,де лише і як лише можуть, — українська громада мусить солідарно стати в обороні чести тих, що впали в боротьбі за волю України, та в обороні доброго імени українського народу.

Центральна Управа ОДВУ і Братні Організації запрошують українське громадянство околиці Лігайтону взяти масову участь у поклоні борцям за волю України.

ГОЛОВИ ВІДДІЛІВ КУК ПРОВІНЦІЇ ОНТАРІО ВІДБУЛИ НАРАДИ

Торонто, Канада (В. Бородач). — Нарада голів онтарійських Відділів КУК, що відбулася в суботу, 10-го серпня ц.р., в Торонто, належить до поважних і дуже на часі нашої громадської діяльности. Тому, що ворожі напади на українську спільноту в цілій Канаді постійно посилюються, спільна виміна думок представників відділів КУК була дуже на часі.

Нарадами проводив д-р Петро Глібович, голова провінційного Комітету Українців Канади в присутності 21 делеґатів. Секретарював на нарадах інж. Я. Соколик.

Звіт з діяльности Комітету Захисту Громадських Справ здавав дуже вичерпно адвокат Іван Григорович. Він начеркнув зокрема широкий оборонний плян нашої громади в канадських судах та підніс пекучу потребу української інформативної літератури, а зокрема відповідних роз'яснювальних брошур та статтей в англомовній пресі. При тому він звернув увагу на конечність нашої роз'яснювальної акції серед канадських парляментаристів на місцях.

Скарбник КУК — д-р М. Кушпета поінформував про вислід збіркової акції на цілі оборони нашого доброго імени на місцях. Українська спільнота турбується захистом українського доброго імени в Канаді.

Делеґати звітували про хід збіркової акції на місцях та начеркали образ суспільно-громадської праці. Впали теж деякі критичні завваги про труднощі нашої оборонної акції в провінційній централі КУК.

Загальний звітовий тон усіх делеґатів був потішаючий і відрадний. На цілому нашому оборонному фронті українська громада стоїть з'єднана й готова до матеріяльних жертв. У кожному звіті делеґатів пробивалася турбота про оборону нашого доброго імени. Делеґати одноголосно а пробувати потребу судових оборонних акцій.

В Ню Гейвені помер В. Добчанський, довголітній секретар Відділу УНС

Св. п. В. Добчанський

Ню Гейвен, Конн. — В середу, 28-го серпня 1985 року, тут помер несподівано на удар серця бл. п. Василь Добчанський, довголітній секретар 54-го Відділу Українського Народного Союзу (22 роки), багатократний делегат на Конвенції УНС, касир Окружного Комітету, активний політичний і громадський активіст від молодости, люблена і шанована у громаді одиниця.

В. Добчанський народився в 1922 році в Тернополі, Україна, а до З'єднаних Стейтів Америки прибув з великою хвилею української еміграції після Другої світової війни.

Залишив у глибокій жалобі дружину Євгенію, дочку Христину Мельник та зятя Мирона, сина Юрія та невістку Оленку, внуків — Андріяна і Дарію Мельник і Маркіяна Добчанського.

Ближчі інформації про Панахиду і похорони будуть подані в окремому повідомленні.

Проф. М. Степаненко приходить до здоров'я

Силвер Спрінг, Мд. — Ще 23-го червня цього року проф. Микола Степаненко, активний суспільно-громадський і науково-освітній діяч, заступник голови Ради для справ культури при Секретаріяті СКВУ, пережив серцевий удар і дотепер перебуває під пильною опікою лікарів у своєму домі в Силвер Спринг, Мд.

Переборюючи різні ускладнення, він поволі, але впевнено, повертається, до ліпшого здоров'я, одержуючи численні листи з висловами щирого побажання скорого виздоровлення від однодумців і співробітників.

Проф. М. Степаненко є членом Українського Народного Союзу у 25-му Відділі.

Запланований протестний марш негрів у Південній Африці не вдався

Кейп Тавн, Південна Африка. — Запланований і широко розголошений в світі протестний марш негрів і інших противників політики апартеїду тут, на середу, 28-го серпня, не відбувся через сильний тиск уряду, поліції і війська, що скупчили свої значні ресурси, щоб до цієї багатотисячної — як заповідалося, — демонстрації чорних не допустити. Марш мав провадити найбільш радикальний активіст проти апартеїду священик Аллан Боесак, якого якраз напередодні маршу власті заарештували. Метою маршу була в'язниця Роллсмор тут, де сидить в арешті відомий чорний націоналіст Нельсон Манделла, засуджений „за зраду держави" на 20 років тюрми. Його негайного звільнення мали вимагати демонстранти. Заарештували проповідника А. Боесака на підставі так званого „Акту внутрішньої безпеки". Одноразово з його арештом уряд спинив обмін шерів і торгівлю на гроші на своїй біржі. Оголошуючи про ці заходи, південно-африканський офіційний речник заявив, що „ці кроки було зроблено для того, щоб Південна Африка могла далі зустрічати всі свої інтернаціональні зобов'язання".

Америка вислала формальний протест проти арешту А. Боесака, підкреслюючи в протесті, що такі заходи преторійського уряду лиш завогнюють вже й так вибухову расову ситуацію в країні, замість намагатися справедливо і раціонально розв'язати ці дражливі проблеми. Аллан Боесак є президентом Світового Об'єднання Реформованих Церков і тому проти його арешту запротестував також в Женеві д-р Едмонд Перрет, Генеральний секретар цього протестантського церковного Об'єднання, кажучи, що він негайно виїде до Північної Африки, щоб добитися особистого побачення з заарештованим.

Кардинал Ю. Ґлємп виступив знову з критикою уряду

Ченстохова, Польща. — Виступаючи перед віруючими, що зібралися коло манастиря Ясна Гура в Ченстохові, кардинал Юзеф Ґлємп, примас Польської Католицької Церкви, сказав, що віруючі не підтримують уряд Польщі і не виконують свого громадянського обов'язку по відношенню до держави, в якій вони живуть, бо уряд поставив за мету знищення релігії, широко розгорнувши атеїстичну пропаганду.

Кардинал Ю. Ґлємп, проповідь якого слухало біля 200,000 віруючих, осудив марксизм як систему, яка „основується не на силі людської думки, а на самому понятті сили". Він зауважив, що польське керівництво більш терпеливо ставиться до релігії, ніж уряд будь-якої іншої країни Східнього бльоку, але це лише „відтермінування остаточного рішення".

Юзеф Ґлємп зауважив, що польська Церква не погоджується з твердженням преси, ніби вона вмішується в політику. Він додав, що церква зобов'язана „брати участь у діялозі, коли мова йде про важливі сторони життя країни".

„Похорон релігії в Польщі не відбудеться, — сказав кардинал у проповіді, яка вісім разів переривалася бурхливими оплесками віруючих. — Ми хочемо, щоб всі добре зрозуміли: церква в Польщі нікому не загрожує, її єдиною турботою є щастя кожної людини".

У проповіді кардинал не згадав конкретно про вибори 13-го жовтня до польського сейму, але, судячи з його виступу, можна було зрозуміти, що багато польських католиків сумніваються, чи варта їм брати участь у виборах. Керівники забороненої профспілки „Солідарність" закликали поляків бойкотувати вибори.

„Кожний віруючий, якому пропонують брати участь у будівництві атеїстичного суспільства, відчуває себе людиною, що ріже гіляку, на якій вона сидить", — сказав примас Польської Католицької Церкви.

Віруючі, що зібралися коло манастиря, тримали в руках плякати на захист „Солідарности". На одному з них було написано „Християни, виступайте разом з 'Солідарністю' проти зла!"

Кардинал Юзеф Ґлємп висловив також жаль з приводу того, що спроби церкви надати фінансову підтримку приватним сільським господарствам Польщі виявилися „не зовсім плодотворними". Мова йшла про зусилля церкви, спрямовані на створення фонду, через який мільйони долярів повинні були надійти від західніх жертводавців на допомогу польським селянам. Уряд не спішить одобрити плян створення фонду.

Роблячи підсумки, Ґлємп постарався запевнити польський уряд, що церква готова до співіснування з урядом, але ніколи не стане знаряддям якої-небудь політичної інституції. Він додав, що не можна судити про церкву на підставі войовничих виступів окремих її членів. „Церкву треба сприймати як єдине ціле", — закінчив свою проповідь кардинал.

Появилася книжка д-ра М. Логази

Сиракюзи, Н. Й. — Цього року, тут у люксусовій твердій, темносиній обгортці — тиражем 300 примірників — вийшла 352-сторінкова книжка д-ра Михайла Логази п.з. „Таке то в нас життя" — спогади-промови-есеї-коментарі, вибране про охорону здоров'я. Мовним редактором цього видання є д-р Михайло Лоза; обкладинка із золотим витиском лікарської емблеми — роботи Романа Шарана.

У своєму Вступному слові д-р Роман Осінчук, між іншим, стверджує, що книжка д-ра М. Логази — „являє собою солідну працю спогадів із його життя та дає підсумки із його довголітньої праці, яка тягнеться довгою ниткою від Станиславова до Львова, до ЗСА і Сиракюз, Н. Й., міста його остаточного осідку на еміграції.

Видання це розмежовує кілька розділів: у першому автор розповідає про своє пройдене життя, про свою діяльність у ньому, відтак слідує окремий розділ промов чи рефератів, що їх виголосив д-р М. Логаза на різних святочних відзначуваннях українських велетнів культури, опісля можна прочитати доповіді автора з нагоди національних свят, та найбільшу частину книжки займають есеї та коментарі, що їх виголошував д-р М. Логаза з нагоди різних національних чи політичних подій, або при відзначуваннях різних заслужених особистостей. У книжці ще — „Передмова: лікарі — автори" д-ра М. Логази. Закінчують це багате у фактаж і цікаву біографічну розповідь видання — підсумки англійською мовою про автора і книжку — пера Романа Ференцевича та покажчик прізвищ і імен.

ШПИГУНСЬКА АФЕРА В НІМЕЧЧИНІ ПОШИРЮЄТЬСЯ

Бонн, Західня Німеччина. — Після компромітуючого ствердження, що один із провідників контророзвідки для справ Східньої Німеччини був в дійсності її агентом і втік до Східнього Берліну минулого тижня, ідучи слідами трьох інших урядовців Західньої Німеччини, що виявилися шпигунами в неділю, 25-го серпня ц.р. новий факт потряс урядом та мешканцями Західньої Німеччини. Урядові чинники подали до загального відома, що заарештовано секретарку президента Західньої Німеччини Ричарда фон Вайцекера, бо виявилося що і вона була шпигуном для Східньої Німеччини. 50-літня жінка, призвіще якої ще не опубліковано, провадила шпигунську діяльність після того, як аґент східньонімецької розвідки став її любовником і втягнув її у шпигунство. Хоча вона не була особистою секретаркою президента, мала, однак, доступ до різних інформацій, які президент одержував.

Вербувати шпигунів у наслідок любовних афер — це у шпигунському світі дуже популярний спосіб. Східня Німеччина тепер використала свої можливости у різних ділянках шпигунства, як показують зайняття усіх четверо шпигунів, що повернулися чи втекли на територію Східньої Німеччини.

Найбільшим, однак, ударом залишається подвійна роля, яку грав Ганс Тідґе, який мав повний доступ до всіх тайних документів, як шеф контррозвідки. Міністер внутрішних справ Західньої Німеччини Фрідріх Ціммерман, якому передали відповідальність за прослідження усіх тих шпигунських випадків, заявив, що уряд зробить негайно переорганізацію цілої системи розвідки. В інтерв'ю, яке він дав для телевізії, Ф. Ціммерман закинув урядовим чинникам, відповідальним за розвідку, що вони, хоч і знали вже довгий час про особисті проблеми подвійного шпигуна Г. Тідґе і про його алькоголізм, ніколи не повідомили про це міністерство внутрішніх справ. Ф. Ціммерман зокрема складає вину за цей компромітуючий випадок на Герберта Гелленбройха, який до 1-го серпня ц.р. був президентом Федерального бюра для оборони конституції, в якому працював на керівному становищі Г. Тідґе 19 років. Г. Гелленбройх авансував на пост голови розвідки в околиці Мюнхену, але сподіються, що він буде першою жертвою афери Г. Тідґе і стратить своє становище.

В СВІТІ

ДО МОСКВИ ПРИБУЛА сільськогосподарська делеґація ЗСА, яку очолює секретар Департаменту сільського господарства Джан Блок. Делеґація побуває також у Ленінграді та в Україні. Виступаючи на летовищі, Дж. Блок сказав журналістам, що американсько-совєтські сільськогосподарські відносини „продуктивні, але ускладнені неприємностями". Він висловив надію на „поліпшення торговельного співробітництва". Після поїздки по СССР американська делеґація відвідає Малярщину.

ЗАХІДНІ СОЮЗНИКИ починають у четвер, 29-го серпня, великі військово-морські маневри, метою яких є перевірити надійність захисту морських шляхів з Північної Америки до Европи. В маневрах НАТО візьмуть участь 165 кораблів і сотні літаків ЗСА, Бельгії, Великобританії, Канади, Західньої Німеччини, Голляндії, Норвегії і Португалії. Хоч Франція не входить в НАТО, її військово-морські сили також будуть брати участь у маневрах, але не під загальним командуванням НАТО, а під французьким.

ПАПА ІВАН ПАВЛО II, звертаючись до прочан, що зібралися перед його літньою резиденцією, висловив свою „глибоку солідарність" з литовськими католиками і з великою похвалою відізвався про них, як про „глибоко віруючих людей". Папа сказав, що в Литві почалася підготова до святкування в 1987 році 600-ліття хрищення литовців. Папа додав, що має намір колись відвідати Литву, але не уточнив, чи має він на увазі святкування в 1987 році. Не зважаючи на урядові обмеження діяльности церкви в Литві, у вересні минулого року литовський єпископ відвідав Рим і був прийнятий Папою.

В ТЕЛЬ АВІВСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ закінчився одноденний семінар, на якому розглядалася можливість участи Ізраїля у створенні запропонованої президентом Роналдом Реґеном системи космічної оборони. В семінарі взяв участь професор університету Каліфорнії і член комітету для створення космічної оборони професор Едвард Теллер, відомий як „батько водневої бомби". В інтерв'ю Е. Теллер сказав, що, на жаль,дуже мало людей розуміють, що означає ініціятива Р. Реґена відносно створення системи оборони з елементами космічного базування. Космічна оборона покликана стримати війну. Це система захисту, а не нападу. Якщо можливий аґресор не має шансів добитися перемоги, він не нападе", — сказав Теллер.

В ОФІЦІЙНОМУ РАПОРТІ французького уряду відкидається причетність французької служби безпеки до вибуху на кораблі „Рейнбов Ворріор" у новозеляндському порті Окленд. Прем'єр-міністер Нової Зеляндії Дейвід Ланґі заявив минулого тижня, що якщо буде доказана причетність Франції до вибуху, відносини між двома країнами будуть близькими до оголошення війни.

МУСУЛМАНСЬКІ СИЛИ порушили угоду про припинення вогню і обстріляли християнські квартали Бейрута. Всі пропускні пункти на „зеленій лінії" перебувають під обстрілом. За повідомленням поліції, 16 осіб були захоплені двома ворогуючими групами при спробі перейти „зелену лінію".

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО Іраку передало повідомлення, що іракська авіяція вдруге за останні 11 днів вчинила налет на величезні іранські сховища нафти на острові Харк у Перській затоці і скинула бомби. Іракське радіо перервало висилання, щоб повідомити про повітряний напад на Іран.

У СХІДНІЙ ПРОВІНЦІЇ Сальвадору розбився безпілотний літак-розвідник дистанційного управління, що належить військово-повітряним силам ЗСА. „Спостереження за переміщенням з'єднань марксистських заколотників, які вів літак, були частиною програми співробітництва між ЗСА і Сальвадором з метою боротьби з партизанами і збирання інформації, що стосується тероризму", — сказав офіцер сальвадорської армії.

СССР МОЖЕ ВІДМОВИТИСЯ ВІД ЗУСТРІЧІ НА ВЕРШИНАХ

Вашінгтон. — Директор інституту ЗСА і Канади у Москві Ґеорґій Арбатов взяв участь у телевізійній передачі компанії Ен-Бі-Сі „Зустріч з пресою" і дав характеристику американсько-совєтським відносинам та їх перспективам. Як заявив Г. Арбатов, події минулого тижня поставили під загрозу не лише заплянoвану в Женеві зустріч на вершинах, але й самі американсько-совєтські відносини. Він дав зрозуміти, що СССР може відмовитися від зустрічі на вершинах і від участи в переговорах про роззброєння, які вже ведуться. „Існують обставини, — сказав Арбатов, — при яких зустріч Роналда Реґена і Міхаїла Ґорбачова може втратити сенс. З'єднані Стейти почали серію ворожих дій, які мають на меті перешкодити процесові повернення до політики детанту".

В зв'язку з цим Арбатов нагадав виступ асистента Президента з питань крайової безпеки Роберта МекФарлейна, який заявив, що СССР не стремить до поліпшення відносин, недавні випробування в ЗСА протиракетної зброї і протест Уряду ЗСА з приводу використання спеціяльного хемічного порошку для стеження за американськими дипломатами у Москві.

Всі ці дії він охарактеризував у телевізійній програмі як „антисовєтський барабанний бій".

Американські офіційні особи відкидають цілеспрямованість акцій свого уряду. „Кожна із трьох подій має своє логічне обґрунтування", — заявив заступник політичного секретаря Майкел Армакост.

Заява Р. МекФарлейна застерігала від великих надій щодо переговорів на вершинах. Він вважає, що зовнішня політика М. Ґорбачова може бути навіть „твердішою", ніж політика його попередників.

Випробування протиракетної зброї — це лише спроба догнати в цій ділянці СССР, який безумовно володіє монополією в цьому виді озброєнь.

Протест проти використання КҐБ „шпигунського" порошку — природня реакція Уряду, стурбованого загрозою для здоров'я своїх працівників. Єдиним засобом примусити Совєтський Союз відмовитися від застосування цього порошку був широкий розголос.

Заява Арбатова про можливу відмову від переговорів не є чимось новим. Це випробувана совєтська тактика, яка вже привела колись до зірвання женевських переговорів. Тоді СССР поставив умовою переговорів припинення розміщення в Европі американських ракет середнього засягу дії. Тепер їх умовою є відмова ЗСА від розроблення системи космічної зброї. У 1983 році З'єднані Стейти Америки проявили твердість, розмістили свої ракети в Европі, і Совєтському Союзові нічого не залишилося, як, зробивши гарну міну при поганій грі, вернутися за стіл переговорів до Женеви.

Поліція в Східній Німеччині притримала двох українців

Франкфурт на Одрі, Східня Німеччина. — Тут, 1-го серпня ц.р., під час перевірки туристів, що їхали до Польщі, притримано східньо-німецькою поліцією двох молодих британських українців студентів, Юрія Федишина (22 роки віку) і Олега Лещишина (також 22 роки віком). Обидва студенти походять з міста Ковентрі в Англії і вони здогадно намагалися перевезти через кордон до Польщі заборонену політичну протикомуністичну літературу.

Обом ув'язненим покищо офіційно не дано оскарження, але це не перешкодило східньо-німецьким комуністичним властям тримати їх у в'язниці в Східньому Берліні вже четвертий тиждень. Тим часом в'язнів у тюрмі відвідав британський консул, а офіційний речник британської амбасади там заявив, що звільнення цих двох українців-англійців добиватимуться англійські власті.

Про випадок повідомила газета „The Times" у Лондоні, з 20-го серпня 1985 року.

В АМЕРИЦІ

КИСЛОТНИЙ ДОЩ, ЩО Є СПРАВЖНІМ „бичем Господнім" для майже всіх високоіндустріяльних стейтів американського північного сходу й верхніх стейтів середнього заходу, почав промощувати собі дорогу на південь ЗСА і на захід. Причиною цього явища є надмірна кількість тягарових авт, автобусів та печей для виплавлювання металів, що перекидаються тепер із згаданих уже загрожених кислотним дощем теренів Америки на захід і південь. І це тут, у повітрі концентруються гази сульфату діоксиду та азот-оксиду, що, змішуючись з дощем, снігом і туманом, перетворюються в ці нищівні для природи опади.

З ПЕРШИМ ДНЕМ ШКОЛИ, тобто вже 3-го вересня, учні й учителі відчують нещодавню шкільну реформу у „злому й у доброму". Вищі заробітні платні для учителів потягатимуть за собою вищі вимоги до школярів у академічному відношенні, і не так легко буде градуюватися з середньої школи, як це було досі. З неґативів журнал „Ю.С.Ньюз енд Ворлд Ріпорт' з 2-го вересня вираховує велику нестачу по школах учителів математики і точних наук, крім іншого.

КОШТИ НАВЧАННЯ ПО коледжах для студентів зростуть у цьому навчальному році 1985/86 на сім відсотків, — передбачує річний рапорт т. зв. „Коледж-Борд'у", базований на опитуванні трьох тисяч шкіл високих студій. Так оплати в чотирирічних приватних коледжах становитимуть майже 10,000 дол. річно, в стейтових коледжах ця сума становитиме пересічно 5,314 долярів, а по дворічних коледжах навчання за рік виноситиме 3,627 долярів. Престижеві вищі школи є ще більш коштовні.

НОВИЙ ЛІК ПРОТИ артриту „орафлекс", що його виробляє американська фармацевтична фірма „Елі Ліллі і Ко", досі продаючи його тільки закордоном, спричинив 28 смертей за океаном, про що фірма не повідомила американський Уряд, скриваючи цей факт, відомий компанії вже з 1981-го року, щоб дістати дозвіл на продаж ліку „орафлексу" також від Адміністрації Харчів і Ліків на території ЗСА. За цей переступ Уряд потягнув фірму „Ліллі" до судової відповідальности і останнього тижня поза судом сказано цій фармацевтичній фірмі заплатити грошову кару в сумі 28,000 долярів. Лік „орафлекс" був дозволений у продажі в ЗСА 19-го квітня 1982 року, але дозвіл відібрано фірмі вже в серпні того ж року, бо і в Америці від „орафлексу" померло 26 осіб, а 200 осіб захворіло на нирки та печінку.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Шпигунський скандал у Західній Німеччині

Америка може потішати себе, що вона не єдина країна у світі, де бушують совєтські шпигуни, здебільшого з дипломатичними пашпортами і де час від часу суспільство потрясене вісткою, що знайшлась одиниця, чи одиниці, які за ворожі гроші стали зрадниками рідної батьківщини. Різні великі шпигунські афери перейшли до історії і ввійшли до енциклопедій. Англійські дипломати, совєтські шпигуни, Філбі і МекЛін заподіяли не тільки Англії, але й Америці, такого страшного лиха, що був час, коли американська державна верхівка засекречувала й перед своїм найближчим союзником Англією нові винаходи на службі війська зі страху, щоб вони не стали швидко власністю СССР. З різних країн світу раз-у-раз викидають совєтських „дипломатів", проголошуючи їх як „персона нон ґрата", бо виявилися шпигунами — недавно було це в Італії. А єгипетський президент Анвар Садат заплатив життям у першій мірі за те, що замирився з Ізраїлем, а в більшій „за кару", що викинув з Єгипту всіх військових „дорадників" і прикоротив арогацію совєтських союзників.

Теперішній шпигунський скандал у Західній Німеччині також не перший у країні. Тепер у Західній Німеччині при владі консервативна Християнсько-демократична партія з канцлером Гельмутом Колем, але не забулася велика шпигунська афера за соціял-демократичного канцлера В. Брандта, який мусів зрекгися свого посту у 1974 р., коли виявилося, що його найближчий приятель і співробітник Гюнтер Ґілльом був високим старшиною східньонімецької політичної поліції. Тепер нема ще всіх подробиць найновішого шпигунського скандалу, бо все ще слідство на ходу і хоча арештували вже п'ять осіб — міністер внутрішніх справ Фрідріх Ціммерман заповів можливість дальших арештувань. Скандал став такий голосний тому, що цим новим шпигуном виявився голова західньонімецької політичної контррозвідки, 48-річний Ганс Йоахім Тідґе. Коли він у минулому тижні „зник", рознеслися поголоски, що він покінчив самогубством, але східньонімецьке офіційне пресове бюро проголосило, що Ганс Йоахім Тідґе втік до Східньої Німеччини і там „попросив політичного азилю". Разом із ним „зникли" ще дві особи, члени шпигунської банди. Між арештованими в ході гарячкового слідства опинилася й службовичка з канцелярії самого президента Німецької Федеративної Республіки Річарда фон Вайцзекера. Як згадано, прізвищ всіх членів групи ще не проголошено, але це не має значення. Фактом є, що у Східній Німеччині арештували були в часі від січня минулого року до червня цього року 168 аґентів західньонімецької розвідки і контррозвідки — зрадили їх за гроші їхні земляки, які тепер одні втішаються „азилем" у комуністичній Східній Німеччині, інші сидітимуть у в'язниці в країні, яку зрадили.

Цей шпигунський скандал матиме, очевидно, поважні політичні наслідки. Різні теперішні достойники на високих становищах закінчать свою кар'єру. Деякі справедливо, бо, наприклад, показується, що вже давно було відомо, що Ганс Йоахім Тідґе п'яниця, заборгований на поверх 83,000 дол. і воно не спонукало нікого ближче придивитися цій людині, навіть тоді, коли він по-п'яному забув в одному шинку якийсь засекречений документ. Фахівці вже вирахували, що треба буде двох до п'яти років, щоби створити нову сіть західньонімецької розвідки і контррозвідки і щоби сяк-так направити шкоди, що їх наробили ті останні шпигуни.

Проте німецька політична проблематика і вся міжнародна ситуація така, що ані теперішній консервативний уряд Західньої Німеччини, ані його соціялістична опозиція не хочуть загострювати відносин із комуністичною Східньою Німеччиною. Німці-демократи і німці-комуністи, за винятком може нечисленної партійної верхівки у Східній Німеччині, леліють думку про з'єднання обох частин поділеної в Потсдамському договорі з перед 40-ка років їхньої батьківщини. Люди привикли вже, що шпигуни були, є і будуть. Теперішня шпигунська афера в Німеччині минеться — але проблема смертельної загрози третьої світової війни в атомовій війні залишиться. Залишається проблема поділеного світу на вільну і невольничу частини. І ця проблема важливіша, як проблема шпигунства — хоч яке погане шпигунство у користь ворога.

М.С.

ЗСА І НАЦІОНАЛЬНЕ ПИТАННЯ В СССР

Справа поневолених Москвою народів набрала в ЗСА деякого розголосу у зв'язку з виступом президента Реґена. Відомими стали його слова „Ваша боротьба є моєю боротьбою", як і ще кілька його виступів, у яких він позитивно поставився до національно-визвольної боротьби українців, балтійців та інших народів СССР. Крім того і декілька інших американських політиків, зокрема конґресменів та сенаторів не раз висловлювали свої симпатії до національно-визвольних прагнень поневолених Москвою народів. Як відомо, ці вияви зацікавлення національними проблемами в СССР, що їх протягом останніх років можна спостерігати в СССР, дуже затривожили Москву й вона повела гостру кампанію, скеровану проти представників національно-визвольного руху, українського та балтицького, на Заході, намагаючися їх скомпромітувати як „воєнних злочинців" та подвижників світової атомової війни. Ця кампанія набрала великих розмірів і Москві вдалося до неї втягнути насамперед деякі жидівські кола, а там і різні підозрілої масти „ліберальні" кола і газети.

Уся ця кампанія, як здається, мала деякий вплив на політичні американські кола, що, наприклад, дуже відбилося на промові секретаря Державного департаменту Джорджа Шулца під час так зв. святкування десятиріччя підписання Гельсінкських домовлень в Гельсінках. В своїй промові, в якій він розкритикував зламання Москвою Гельсінкських домовлень на відтинку прав людини, Шулц ні словом не згадав про національне поневолення в СССР. Хоч саме напередодні Гельсінкської конференції відбувся Балтицький трибунал, на якому були приведені численні докази колоніяльно-русифікаційної політики Москви в Естонії, Латвії і Литві.

Шулц обмежився лише до загальнотеоретичних стверджень на тему, що її недавно порушив був президент Реґен у своєму інтерв'ю для „Радіо Свобода" і „Вільна Европа" про штучний двоподіл Европи. Але Реґен при тому згадав і боротьбу народів поневолених „комуністичним тоталітаризмом", про що „призабув" Шулц. Він підкреслив лише, що Европа є брутально і штучно поділена, але ідеї европейської цивілізації і далі живуть серед усіх народів, на Сході і на Заході, та пов'язують їх разом. „Бар'єри, стіни, колючий дріт і зброя не можуть насправді відділити европейців один від одного". При тому він висловив надію, що ідеї свободи Европи будуть зростати навіть в тих районах, де існує темнота".

У дальшому Шулц зупинився докладніше на проблемах порушення людських прав в СССР та в деяких сателітних країнах і назвав їх головною причиною напружености. Але, говорячи про СССР, як і приводячи різні факти про порушення прав людини та переслідування оборонців цих прав, Шулц навдивовижу звернув передусім увагу на росіян та жидів, і лише в зв'язку з переслідуванням релігії, згадав про дві католицькі Церкви — литовську та українську.

Немає жадного сумніву, — Шулцові добре відомо, що найбільше політв'язнів в СССР є серед українців та балтійців, що всі члени Української Гельсінкської Групи перебувають в ув'язненні. Проте, приводячи поіменні приклади ув'язнених членів Гельсінкських груп, Шулц назвав лише членів Московської Гельсінкської Групи — Юрія Орлова, Анатоля Щаранського, Анатолія Марченка, Івана Ковальова і Татіяни Осіпової. Не забув він теж згадати і про ув'язнення одного з основників Соціял-демократичної партії в Москві Сергія Патовріна. Зате мовчанкою оминув він усіх членів Української Гельсінкської Групи, а з-поміж ув'язнених за релігійні переконання привів лише прізвище Івана Кобрина та литовського священика Альфонса Сварінскаса.

Зате широко розповів він про переслідування 16 жидівських культурних активістів, в тому й дев'ять вчителів гебрейської мови і при тому привів декілька прізвищ. Як і ствердив, що сьогодні Москва майже не випускає жидів з СССР, додаючи при тому і деякі статистичні дані. Протягом останніх п'яти років число жидівських еміґрантів зменшилося з 51 тисяч (1980 р.) до 896 (1985 р.). Тут, на нашу думку, аж напрошувалося згадати про переслідування, національне і культурне, в балтицьких республіках, тим більше, що ЗСА не визнають анексії тих країн Совєтським Союзом. Але про це Шулц ні словом не згадав. Виходить, національне переслідування, русифікацію, що грозить національним етноцидом для неросійських народів в СССР — він уважає маловажними справами, про які не годиться говорити на „ювілейній" Гельсінкській конференції.

Тим часом національна проблематика в СССР завжди була однією із найго-

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Дарія Даревич

П'ятдесятиліття творчої праці і ретроспективна виставка М. Левицького

З нагоди п'ятдесятиліття мистецької творчости Мирона Левицького відбудеться ретроспективна виставка його малюнків і графіки. Відкриття виставки заплановано в Торонто на суботу, 14-го вересня 1985 року в ґалерії КУМФ, а опісля у Вінніпезі, в п'ятницю, 18-го жовтня 1985 року у ґалерії Осередку. Куратором виставки є Дарія Даревич, яка також опрацювала і написала з цієї нагоди двомовне видання про мистця.

Це перший раз у Канаді відбудеться ретроспективна виставка одного з широковідомих і кращих українських мистців. Навіть такий популярний мистець, як Василь Курилик не дочекався ретроспективної виставки своїх праць. Тільки на такій виставці, що охоплює праці мистця на протязі всього його творчого шляху, можна глибше і повніше познайомитися з досягненнями мистця.

Мирон Левицький народився у Львові і до Канади приїхав в 1949 році життя. Другу половину свого життя провів у Канаді, або подорожуючи по світі. Мистецьку освіту здобув у Школі Новаківського у Львові та в Академії Мистецтв у Кракові. Потім працював графіком при українських видавництвах, де ілюстрував і оформлював книжки і журнали спершу у Львові, потім в Австрії, а відтак у Канаді. Ввесь цей час Левицький продовжував малювати акварелями та оліями. На протязі п'ятдесят років оформив та зілюстрував понад триста видань, намалював кількасот картин та розмалював десять церков в Україні, Канаді — п'ять, та Австралії — чотири. Все те принесло йому широкий розголос та популярність серед українців у вільному світі.

Перша самостійна виставка Левицького відбулася у ґалерії „Рор Вольмар" у Парижі весною 1958 року. В той же час у французькій пресі появилося 10 дуже прихильних рецензій на виставку нашого земляка. Роберт Вріна в „Антабан" писав, що Левицький „має дар блискучого кольориста", а Жан Шабано в „Лє пентр", що: „Його дуже виразний стиль, ясна палета, сильно впорядкована структура творів — ось найвищі козирі цього вдумливого мистця, що має дар до декоративного стінопису".

Відомий французький мистецький критик Поль Сантенак написав вступ до каталогу, в якому між іншим пише: „Мистець виробив свій власний стиль через енерґійну й надзвичайно живу лінію в розмалюванні, як також через кольорит, опертий на дійсності, а однак навіяний ліризмом маляра."

Від того часу відбулося ще тринадцять індивідуальних виставок Левицького в Торонто, Ню Йорку, Дітройті, Оттаві, Ватерлю і Чикаґо. Ретроспективна виставка цього мистця це п'ятнадцята особиста і найбільша виставка, яка дасть глядачам не тільки перегляд його праці, але також можливість оцінити багатий творчий шлях в малярстві та графіці одного з найважливіших сучасних українських мистців.

Д-р Юліян Химинець

У 40-ЛІТТЯ МУЧЕНИЧОЇ СМЕРТИ О. КРИЛОШАНИНА Д-РА А. ВОЛОШИНА

Історія Закарпаття знає дві особи, яких народ прозвав „Батьком народу".

Першим із них був поет і національний пробудитель Олександер Духнович (1803 — 1865), який жив і працював в дуже тяжких відносинах мадярського національного поневолення над освідомленням свого народу. Не зважаючи на це, отець О. Духнович деклярував себе перед мадярськими властями: „Я русин був, є і буду, я родився русином". За його відвагу і жертвенність народ назвав його „батьком народу".

Другим „батьком народу" був крилошанин д-р Августин Волошин (1874 — 1945), який, ставши професором, а потім директором учительської семінарії в Ужгороді, став центром, де гуртувалася українська національно свідома інтеліґенція. За його ініціятивою і участю відбувалася на Закарпатті вся національно-політична діяльність під час розвалу австрійсько-мадярської імперії.

В жовтні 1918 року він вислав свого співробітника професора Августина Штефана до Відня, щоб нав'язати контакти з українськими послами у Відні і в той спосіб координувати українську визвольну акцію.

Не зважаючи на величезні зусилля Українських Національних Рад Закарпаття, що 21-го січня 1919 року завершилися скликанням Всеукраїнського Національного Конґресу в Хусті, на якому вирішено злучити Закарпаття з Україною, — на жаль, цього великого почину неможливо було доконати.

Щоб українцям Закарпаття забезпечити вільніше життя, українські закарпатські провідники на своєму засіданні 8-го травня 1919 року прийняли пропозицію Американської Ради Русинів злучитися з Чехо-Словаччиною:

Підписанням Сен-Жерменського мирового договору чехи зобов'язалися дати закарпатським українцям повну самоуправу з власним соймом в Ужгороді. Одначе, чехи зволікали із здійненням своїх зобов'язань. Натомість, вони привезли на Закарпаття велику кількість московських денікінських старшин. Маючи повну підтримку чеської адміністрації, московські еміґранти почали свою розкладову роботу, яка привела до поділу українського народу на Закарпатті на українців і москвофілів. Створилася для Закарпаття прикра ситуація, бо чехи, вказуючи на наше роз'єднання, мали причину не здійснювати своїх зобов'язань. Бачучи цю перфідність чехів, губернатор д-р Григорій Жаткович, після кількох безплідних конференцій з президентом Масариком і міністром Бенешом 17-го березня 1921 року, за порадою А. Волошина, зрезиґнував зі становища губернатора як протест проти чеського колоніялізму на Закарпатті.

Серед тиких політичних обставин не залишилося нічого, ніж починати національно освідомляючу працю від початку. На день 30-го грудня 1919 року А. Волошин запросив до себе на нараду національних діячів Закарпаття, щоб закласти культурно-освітнє товариство „Просвіта".

Основника т-ва „Просвіта" після підготовчої праці скликали 29-го квітня 1920 року основуючі збори товариства, на які прийшли біля 500 людей. Коли д-р Ю. Бращайко відкрив збори і почав говорити про ціль товариства „Просвіта", москвофіли і мадярони на залі розпочали дикий рев, перешкоджаючи веденню зборів. Тому збори перервано і перенесено на 9-го травня. Товариство „Просвіта" проіснувало до березня 1939 року, до часу мадярської окупації Закарпаття.

Загально кажучи, не було на Закарпатті ніякої важливої події між двома світовими війнами, щоб Августин Волошин не брав в ній активної участи або не був її ініціятором.

Вже від 1921 року існувала на Закарпатті учительська організація „Учительськоє Товарищество", що стояло під впливом москофілів і мадяронів. А. Волошин був свідомий того, що для піднесення соціяльного добробуту і вищого культурного рівня, треба праці багатьох жертвенних учителів. На загальних зборах „Учительського Товарищества" в жовтні 1929 року Волошин гостро критикував організацію за так званний „общерусскій язик", якого ніхто з учителів не знав, хіба лише московські еміґранти. На залі зчинився крик, після чого А. Волошин встав і крикнув: „Народовці за мною, до 'Просвіти'!" З А. Волошином покинуло залю понад 50 учителів. У „Просвіті" Волошин продовжував збори. Він запропонував вибрати організаційний комітет, що приготує збори і статут. Загальні збори відбулися початком 1930 року з 220-ма присутніми членами. Учительська організація прийняла назву „Учительська Громада", що в 1938 році нараховувала 1,630 членів. Єдиним почесним головою „Учительської Громади" був А. Волошин, який був її духовим батьком.

Закарпаття в своєму змаганні піднести національну свідомість народу опиралося лише на власні сили. Воно не могло собі дозволити на щоденну пресу. Натомість москвофіли, яких щедро підтримувала чеська адміністрація, мадяри й поляки, мали щоденну й іншу пресу, яку майже ніхто не читав. Коли влітку 1938 року А. Волошин змінив тижневик „Свобода" на щоденник „Нова Свобода", це була вилика подія в житті Закарпаття.

(Закінчення буде).

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

БІЙ ПІД БРОДАМИ — УКРАЇНСЬКЕ „МОНТЕ КАССІНО"?

У „Свободі" з 29-го травня 1985 року було надруковано статтю М. Євшанського п.з. „Українці і капітуляція Німеччини в 1945 році". Прочитання статті викликає дивні і гіркі рефлексії. Автор — так виглядає — погоджується на доцільність створення українських військових відділів, як складової частини німецької армії. Німецька армія тоді хаотично відступала, втратила боєздатність і її чисельність була як один до чотирьох на користь західніх альянтів. Усім було відомо, що Гітлер програв, знали це й українські військові відділи у німецьких уніформах. Прийшло до бою під Бродами. Неемоційно оцінити доцільність того бою буде завданням майбутніх істориків Другої світової війни, але щойно, коли втішаться хвилювання. Одначе тут мимохіть виникає порівняння з штурмом „Монте Кассіно". Історія боїв за „Монте Кассіно" вже детально описана. Висновки зроблено. Манастир атакували війська альянтів. Німці відбили всі атаки. Тоді до штурму пішли польські дивізії. „Монте Кассіно" здобуто. Втрати величезні. Після штурму на відправі польське командування дістало гостру науку. Штурм був непотрібний, манастир і так би здобуто з меншими втратами. Тільки невідомо чому тоді британське і американське командування на штурм дозволили. Атакуючі польські дивізії вже знали, що самостійної антикомуністичної Польщі не буде. Альянти схарактеризували цю подію так: „Поляки помирали з ентузіязмом". Помирали за що?

Наша дивізія під Бродами напевне також знала, що Німеччина програла війну і Україна залишиться під совєтською окупацією.

(Закінчення на стор. 3)

Михайло Лоза

УЛЯНА КРАВЧЕНКО

III.

Про свої глибокі почування до Вальдемара і навпаки, — про почування Вальдемара до себе, Уляна Кравченко часто згадує на сторінках „Хризантем". Ця — може й перша — любов, як виходить із спогадів Уляни Кравченко, залишила у її душі незатерті сліди. А спогади щирі, наче сповідь. Так зрештою висловилася і сама авторка „Хризантем" на стор. 259-ій.

Красою Уляни Кравченко захоплювалися в тому часі (маємо на увазі час виїзду Уляни Кравченко з Миколаєва до Львова в 1877 році) й інші чоловіки, але вони не здобули у молодої дівчини такого до себе відношення, яке здобув Вальдемар.

У нещасливому коханні Уляни Кравченко (Вальдемар після закінчення робіт, виїхав закордон) повторилася до певної міри любовна трагедія Уляниної матері. Поки вона вийшла заміж за Юліяна Шнайдера, мала вибранця серця в особі поручника Адамчука, який загинув у війні з Італією. У пізнішому виборі товариша життя рішало вже не серце, а (як стверджує Уляна Кравченко) увага до вищих духовних прикмет. Юліян Шнайдер з'єднав собі Юлію Лопушанську віршами, що їх написав у Скольому (де сам перебував) і посилав до Побука (де перебувала Юлія Лопушанська):

Про співжиття своїх батьків Уляна Кравченко записала у „Хризантемах" так:

„Батьки, зрівняні інтеліґенцією, жили в згоді, але своєї містичної туги матуся не могла втихомирити. рібна Люна-Селене будила спогади про перше кохання, кликала кудись у той світ..." (Стор. 123). Пояснення: Люна-Селене — це римська й грецька назви богині-місяця в давній римсько-грецькій мітології. Згідно з повір'ям, ця богиня їздила по небі у повозці — запряженій у два білі коні.

„Хризантеми", що мають характер спогадів-сповіді, Уляна Кравченко охопила час свого перебування в Миколаєві над Дністром, то значить — від народження до виїзду до Львова, коли їй сповнилося 17 років. Виїзд до Львова був пов'язаний із вступом Уляни Кравченко до Учительської Семінарії.

Цікавий кінцевий епізодик „Хризантем", тому й зацитую його:

„Прощавай, матусю! Прощавай і ти, моє рідне містечко, де я побачила світло сонця, де і без щастя була щаслива!

Ще один погляд на мій городчик. Від учора стало більше пуп'янків на хризантемах. Кожний новий пуп'янок робить їх достойнішими. Але я не побачу їх у розцвіті...

Не побачу восени в дзеркалі пучка хризантем, що все стояли на моєму столику, коли я писала...

Сумні, білі цвіти...

Моє серце невисловлене кохання...

І вони — ті цвіти — все, як тінь, будуть зі мною... (Стор. 412-3).

Цей маленький уривочок вияснить до певної міри питання, чому свої спогади того часу Уляна Кравченко назвала „Хризантеми"? А тому, що хризантеми були улюбленими квітами Уляни Кравченко. Відповідь на це питання дав — зрештою — автор Передмови до „Хризантем" — Роман Завадович, сам поет і письменник. Ось його вияснення:

Письменниця, що наділяла однаково любов'ю і людей, і природу, закітчала нев'ялими хризантемами свій найбільший твір від першої до останньої сторінки, від початкового до кінцевого епізоду. Звідти і „Хризантеми", назва повісти, що стала завершенням і синтезою творчости Уляни Кравченко. Хризантеми, „останні з останніх цвітів року", символ смутку й жалю „за тим, що радісне й найцінніше, — за життям", були її супровідницями у життьовій мандрівці". (Стор. 7).

Повістю „Хризантеми" Уляна Кравченко властиво закінчила свою літературну творчість, але за змістом цей твір відноситься до дитячого і юнацького періодів життя поетеси. Ця повість, чи радше сповідь, дає дуже багато матеріялу для вивчення власне цього періоду її життя. Для того то до „Хризантем" будемо ще раз повертатися.

Після одруження Юліян і Юлія Шнайдери, — як було уже сказано, — замешкали в Миколаєві, в домі Устияновичів. Леонтій Устиянович — батько о. Миколи Устияновича, українського поета і письменника, був посадником Миколаєва, але в часі, коли Шнайдери приїхали до Миколаєва, Леонтій Устиянович вже не жив. Власником дому був один із синів, але в цьому домі він не мешкав — так, що Шнайдери мали цей дім виключно для свого розпорядження. Отець Микола Устиянович душпастирював тоді у Славську. Крім Уляни (найстаршої) у Шнайдерів було ще троє дітей: два хлопці — Мар'ян і Едмунд і дівчинка Павлина (здрібніло її звали — Ліна).

У листопаді 1869 року, частина дому, в якому жила родина Шнайдерів, завалилася — так, що до мешкання він уже не надавався. Треба було шукати нового мешкання. Знайти щось підхоже було важко. Родина Шнайдерів була приневолена зайняти дві кімнати на піддашші в домі одного коваля німця (на прізвище Ґете). Нове мешкання було тісне, невигідне. Але що ж? Треба було миритися з дійсністю, бодай на деякий час. На цьому помешканні помер Улянин батько. Недовго після смерти чоловіка, вдова Юлія Шнайдер перенеслася з дітьми на інше помешкання. Саме в тому часі закінчено будову одної камениці (власниця Марковська), якраз навпроти хати із стриховим мешканням, в якому жили Шнайдери. Мешкання в камениці Марковської було значно вигідніше. Уляна знову одержала окрему кімнату, як це було в домі Устияновичів. У цьому мешканні було вже місце для приміщення фортепіяну, який в часі, коли Шнайдери мешкали в домі Ґете, переховувався у знайомих. Уляна могла тепер продовжати брати лекції гри на фортепіяні, які вона розпочала, маючи шість років. Для цього мала окрему учительку. Попри музичну освіту одержувала й загальну. Вчилася приватно, а це тому, що була в дитячому віці слабовитого здоров'я, і батьки (а по смерти батька сама тільки мати) не хотіли посилати її до школи.

До школи ходила тільки на лекції релігії. Своє знання збагачувала читанням книжок. Для читання мала дуже добрі умовини. Чималу бібліотеку мав її батько, а крім того бібліотеки находилися в домах дідів (по материній і по батьковій стороні). Усі ці бібліотеки були доступні для юної Уляни.

(Продовження буде)

СОЮЗОВЦІ! ЖИТТЬОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НА МАЛУ СУМУ НЕ Є ЖАДНИМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯМ. ПЕРЕВІРТЕ НЕГАЙНО ВИСОТУ СВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ І ПІДНЕСІТЬ ЙОГО ДО ТАКОЇ СУМИ, ЯКА ВІДПОВІДАЛА Б ПОТРЕБАМ ВАШОЇ РОДИНИ. ЧИМ БІЛЬША РОДИНА, ТИМ БІЛЬШЕ ТРЕБА МАТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ. В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ МОЖНА ЗАБЕЗПЕЧИТИСЬ НА НЕОБМЕЖЕНУ СУМУ 50,000, 100,000, 200,000 І БІЛЬШЕ ДОЛ. РАДИМО ВАМ ЩЕ СЬОГОДНІ ПЕРЕВІРИТИ ВИСОТУ ВАШОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ.

ЗСА...

(Закінчення зі стор. 2)

ловніших справ цієї імперії, головною основою переслідування. Від років уже Москва на свій лад намагається „розв'язати" національне питання в СССР, тобто знищити національну самобутність неросійських народів. Але, як відомо, ці справи традиційно вже стоять поза увагою політики американського Державного департаменту і від цієї „традиції", як здається не відступив і його сучасний секретар Шулц.

Таким чином, можна сказати, в ЗСА і далі залишаються лише теоретичні гарні фрази, вживані раз в рік під час „Тижнів поневолених народів", які не мають практичного застосування в американській політиці супроти СССР. Деякі спроби включити національне поневолення в СССР в американську політику, що нагнало великого страху в Москві, розбилися об опір „єдинонеділимських" сил, які і далі діють в користь російської імперії, великою мірою при допомозі „п'ятих совєтських" колон. Під їхнім впливом деяка частина американської преси пішла в наступ проти українських та балтицьких „екстремістів", які „грішать" такими простими гріхами, як вимогою і боротьбою за розподіл совєтсько-російської імперії, утворення самостійних національних держав на її звалищах.

Парадоксальним у цій „непередрішенській" політиці, передовиком якої можна вважати Державний департамент є, що вона таким чином діє в користь совєтської імперії, в користь зміцнення засуджуваного в ЗСА „комуністичного тоталітаризму", зміцнення того совєтського курсу, який, прагнучи посилення агресивности совєтської імперії, веде русифікаційну політику з метою утворення одноцілого „совєтського народу". Москва вважає, що здійснення її плянів перетворення світу на лад совєтського „реального соціялізму" з центром у Москві вимагає ліквідації національного питання в СССР. Бо тоді значно посилиться совєтська пробоєва сила проникання в різні частини світу.

Між боротьбою за свободу і права людини та національним питанням в СССР існує нерозривний зв'язок. Лише підтримка національно-визвольних прагнень і боротьби поневолених Москвою народів може привести до розвалу імперії і до ліквідації бар'єр, стін та колючих дротів, що розділюють Европу на дві частини. На превеликий жаль, від гарних слів, виголошуваних під час Тижнів Поневолених Народів, до практичної підтримки боротьби поневолених народів у ЗСА — ще дуже далеко.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реагувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

З нагоди 50-ЛІТТЯ Дорогих Приятелів
інж. Мирослава і Галі Раковських
крім найсердешніших побажань складаю $50.00 на СИРОТИНЕЦЬ у Бразилії.
Ярослава ЛЕВИЦЬКА

Комітет Оборони Української Спадщини
та
Головний Екзекутивний Комітет Українського Народного Союзу
закликають Вас
СКЛАДАТИ ПОЖЕРТВИ
на його працю та акції для

1. **Поширювання правди про Україну**
2. **Поборювання очорнювання та знеславлювання українців**
3. **Оборони громадянських прав українців**

Пожертви просимо пересилати чеками, або поштовими переказами на:

Ukrainian Heritage Defense Fund
c/o Ukrainian National Association
30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

враз із виповненим вирізком цього заклику.

Просимо подати суму пожертви, своє ім'я, прізвище та адресу

Сума пожертви $ ....

....
ім'я та прізвище

....
число дому, вулиця

....
місцевість стейт поштовий код

Вісті Учительської Громади

Україна. Яке дороге серцю слово не тільки нам, емігрантам, що виїхали після Другої світової війни і тим, які залишили її багато років тому, але і тим які народилися далеко від неї, ніколи не побачивши її. Серце радіє, що любов до рідної землі горить у всіх нас.

Велика заслуга в цьому батьків і родичів учнів, але ще більша вчителів, які всі свої сили і час віддають для того, щоб ця любов ніколи не згасла. Вже десятиріччями наших вчителів цікавить питання, як краще і більше дати знань про рідну Україну підростаючому поколінню. Щоб мати можливість вивчати досвід інших, вчителі Чикаго і околиць об'єдналися у професійну організацію Українська Учительська Громада, яка сьогодні налічує понад 60 членів. До неї належать учителі „Рідної Школи" у Чикаго", вчителі школи при парафії св. Йосифа і вчителі школи при православному соборі князя Володимира.

На останніх сходинах громадян, які були проведені 4-го травня ц.р., вчителі знову зібралися, щоб обговорити важливі питання, які виникають у їх відповідальній і нелегкій праці.

Найважливішим питанням на сходинах було питання росту українських шкіл. Про досвід праці у цьому напрямку цікаво розповіла директор школи при церкві св. Йосифа п-і Дмитренко. Порівнюючи школу 10 років тому і сьогодні, вона показала її ріст і ріст в нелегких умовах, де майже всі батьки учнів — мішані подружжя, і лише хтось один з подружжя розмовляє по - українськи. Щоб більше притягнути дітей до школи, вчителі проводять підготову до першого Святого Причастя. Також, щоб більше зацікавити батьків у школі, організовують виставку нових підручників і показ нових форм навчання.

Другим питанням було питання видавництва нових підручників, на які чекають наша дітвора і вчителі. Заступник голови управи Шкільної Ради мгр Олена Прийма вказала на величезні труднощі в праці з шкільною молоддю. І тому Шкільна Рада повинна видавати нові підручники, такі підручники, що пристосовані до наших умов. Нові видання Шкільної Ради користуються успіхом у наших школах, але ми потребуємо дванадцять нових та перероблених і усучаснених підручників, які будуть відповідати сучасним вимогам. Наші вчителі мають багатющі матеріяли, якими вони користуються у своїх клясах і нам лише потрібно їх упорядкувати. За цю справу взялася мґр Надія Фесенко-Скорин, яка зараз працює над новим підручником української мови для старших кляс.

Одним з найактуальніших питань наприкінці навчального року було питання підготови і питання іспитів у матуральних клясах. Щодо цього питання висунули свої завваги вчитель „Рідної Школи" Богдан Кукуруза і вчителька школи при соборі князя Володимира Дора Пошиваник: Вони запропонували зменшити кількість письмових іспитів і мати лише письмовий твір з української мови і літератури, а всі інші іспити усні, щоб учні вчилися висловлювати свої думки і це змусить їх більше говорити рідною мовою.

На закінчення зазначила, що Учительська Громада відіграє значне місце у підготовці нових кадрів і їх керівників. На очах виростає майбутній директор школи при соборі, сучасний заступник директора, Макар Міскевич, який є активним членом Учительської Громади і бере участь у всіх сходинах. Віра Зельвак звернулась з проханням про створення історії шкіл Чикаго і його околиць, щоб майбутнє покоління могло вчитися у наших засновників українських шкіл. Вона сказала, що в дальшому ми досягнемо кращих успіхів тоді, коли українська громада поза батьківщиною виявить свої обов'язки щодо долі українських шкіл на поселеннях і повернеться лицем до них. Бо хто ж, як не школа допомагає у дальшому існуванні української громади.

Богдан Кукуруза

В НЕДІЛЮ, 8-го ВЕРЕСНЯ 1985 р.
відзначатимемо першу річницю смерти
бл. п. Їх Святости Патріярха і Кардинала ЙОСИФА СЛІПОГО
У ПРОГРАМІ:
СВЯТА ЗАУПОКІЙНА БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ
в соборі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії о годині 10-ій вранці, з панахидою

зараз після Св. Літургії відбудеться
СВЯТКОВА АКАДЕМІЯ
в церковній залі при Френклін вул., Філядельфія, Па.

Закликаємо всіх українців своєю участю вшанувати пам'ять в першу річницю смерти сл. п. Їх Святости Патріярха Йосифа Сліпого.

З Християнським Привітом!

За Управу Українського Патріярхального Товариства — Відділ у Філядельфії

Д-р Володимир Процюк, Голова
Юрій Горацький, Секретар

Відділу СУА у Рочестері — про Стипендійну Акцію в Південній Америці

Три відділи Союзу Українок Америки Округи північного Ню Йорку в Рочестері, Н.Й., — 47-ий, 46-ий і 120-ий, запросили Анну Кравчук, стипендійну референтку Головної Управи на неділю, 15-го вересня ц.р., із доповіддю про Стипендійну Акцію СУА та її ціль. Рівночасно Петро Бокало з Ню Йорку, який відвідував Бразилію, розкаже про життя українських поселенців у тій країні та висвітлить азбучені прозірки в год. 2:30 по полудні.

Цю цікаву імпрезу попередить обід для членок СУА з родинами та для громадянства, що розпочнеться в год. 12:30 по полудні, та відбудеться у їдальні школи св. Йосафата при Стентон Лейн. Без сумніву, що й сусідні відділи при Окружній Управі північного Ню Йорку з Баффало і Сиракюз прибудуть на цю небувалу імпрезу.

Членки місцевих відділів СУА уже мають квитки до продажі, як також зголошуватися на обід можна до 8-го вересня ц.р.

Вирозуміння Союзу Українок Америки для незаможної молоді Південної Америки і Европи, яка бажає поглиблювати свою освіту — це справа дуже шляхетна.

Допомога цим бідним дітям, до яких доля не була такою ласкавою, як до нас і наших дітей тут, в Америці, гідна наслідування та жертвенности з боку громадянства.

МСК

Етнічний музей у Сакраменто

По кількох роках співпраці між організаторами Історичного Центру міста Сакраменто й Українського Клюбу Спадщини на північну Каліфорнію (УКСнПК) українська громада, нарешті, дочекалась 3-го серпня ц.р. офіційного відкриття Етнічного Музею, який займає також відділ українських експонатів.

На жаль, поодинокі секції з українськими експонатами не мають жодних написів, до кого ті експонати належать, залишаючи вимагані інформації щодо їх ідентичности компютерам, розміщеним щокілька кроків. Найбільшою проблемою являється те, що подавляюча більшість відвідувачів музею не послуговується компютерами, з яких би то не було причин, і тому всі заключення залишаються для їх власної інтерпретації.

Український Клюб Спадщини на північну Каліфорнію був дуже прикро розчарований нефортунним розміщенням українських експонатів і браком їх утотожнення. Не можна собі уявити більшої причини до обурення, як почути перед українськими секціями експонатів завваги відвідувачів Музею, що „тут йдеться про російські, грецькі, чи інші експонати". Така жалюгідна ситуація є тим прикріша, що не лише українська громада Сакраменто і північної Каліфорнії, але також українська колонія Лос Анджелесу і південної Каліфорнії зробили все можливе, щоб український відділ у тому Музеї був не лише якнайкраще заступлений, але теж, щоб правдиво інформував чужинців про Україну й українське мистецтво.

Коли йдеться про українську громаду Лос Аджелесу і околиць, то конечно належить відзначити жертвенність і патріотизм таких громадян : Бульчак Ірина, Михайло Довгенко, Слава Городецька, п-во Орест і Оксана Зозулі, Таня Касперська, Анна Корінь, Валя Кравець, Евгенія Окружко, Марія Пальчук, о. Ярослав Тростянецький, Анна Чудик й Олена Янчук, і ще багато інших, яких тут годі вичисляти поіменно.

Крім цього, слід підкреслити велику жертвенність і безкорисний вклад праці таких громадян Сакраменто й околиць: д-р Ігор Воєвідка, п-во д-р Захар і Варвара Вочоки, Анна Гувер, п-во Анатоль і Ніна Гулевські, проф. Данило Кешеня-Загарович, інж. Микола Костирко, п-во Бил і Йоанна Мазуреки, п-во Бил і Марта Маміки, п-во д-р Боб і Орися Міджлеї, мґр Стефанія Мішкевич, проф Юрій Олійник, Софія Стееле, Марія Турчин і д-р Осип Юніят і багато інших.

Управа Українського Клюбу Спадщини на північну Каліфорнію вирішила дійти якнайскорше до порозуміння з Дирекцією Історичного Осередку Сакраменто, щоб усунути недоліки утотожнення експонатів українського відділу при Етнічному Музеї.

Якщо взяти до уваги, що пересічно яких 3000,000 відвідувачів чи туристів схоче оглядати цей музей у столиці Каліфорнії, Сакраменто, то треба докласти всіх зусиль, щоб українські експонати не втратили свого українського імени, а зусилля і фонди нашої спільноти не пішли надармо.

У крайному випадку, українські експонати мусять бути забрані з цього музею, а Український Клюб Спадщини на північну Каліфорнію мусить підшукати відповідніше приміщення.

Д-р Олесь Наклович

Вступайте в члени УНС

Світличка 61-го Відділу СУА

61-ий Відділ СУА, Виппані, Н.Дж., спонзорує світличку для дітей дошкільного віку від двох і півроку до п'яти на шкільний рік 1985/86. Наші виховниці присвятили багато праці до цікавої програми торічної світлички, яка включає українську азбуку, читання, писання, спів, майстрування, рахування та казки. Маємо наукові забавки, які будуть поширювати заінтересуванні і відвагу до праці дітей у громаді їх ровесників. Плянуємо прогульки до зоологічного парку. Будемо брати участь у святі Тараса Шевченка і св. Миколая. Батьки, діти яких закінчили два і півроку можуть вписати їх до садочку.

Садочок відбуватиметься щосуботи, починаючи від 14-го вересня від 10-ої до 12-ої ранку в залі під церквою святого Івана Хрестителя, South Jefferson Rd. + Rt. 10, Whippany, N.J. Кошт на місяць — 20 дол., за другу дитину — 15 дол., (включно з перекускою: молоко, сік, тістечка).

Зацікавлених батьків просимо звертатся до учительок телефонічно: Лесі Лацій — 884-0097 і Маргарити Нич — 492-2848.

Дануся Яворська

„Бій...

(Закінчення зі стор. 2)

Далі автор пише, що „Перша дивізія УНА якщо не офіційно, то таки фактично була частиною УНРеспубліки". І далі „уряд УНРеспубліки (в складі проф. Прокоповича, проф. Шульгина і дир. Косенка) ще 1939 року проголосив, що він стоїть по боці західніх альянтів проти гітлерівської Німеччини".

Французький історик-філософ Марк Бльок писав, що в публіцистиці треба бачити не тільки минуле, але й теперішнє в історичній перспективі треба мати почуття часу і дивитись на минуле з одного боку під враженням даного моменту, і треба думати про майбутнє. Річниці великих подій мають служити для політичних вказівок для теперішнього і майбутнього часу. Які вказівки дає стаття „Українці і капітуляція Німеччини в 1945 році"?

Михайло Кучер,
Ню Йорк

ДЕМОКРАТИЧНИЙ СЕНАТОР з Каліфорнії Алан Ґренстон, який безуспішно і „по-донкіхотському" змагався за номінацію на президента, з рамени Демократичної партії, минулого літа під час передвиборів разом з сімома іншими кандидатами на чолі з Мондейлом, тепер має великі шанси на перевибір на сенатора від цього стейту. Спочатку його кампанія за місце в Сенаті ставилася політичними знавцями під сумнів, але роз'єднання в таборі Республіканської партії, де за сенатське місце змагається ціла купка претендентів, полегшує сенаторові Ґранстонові шлях до Сенату.

ПІСЛЯ ЛИСТОПАДОВОЇ зустрічі в Европі президента Регена з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим, Роналд Реґен, на бажання Першої Леді Ненсі Реґен, не робитиме ніяких додаткових европейських візит, хоч спершу була мова про поїздку Роналда Регена до Лондону на коротку зустріч з Маргарет Тачер, прем'єром Великобританії. Ненсі Реґен уважає на здоров'я свого мужа не тільки через недавні його операції, а також тому, що його „легіслятивний календар дуже густо записаний різними президентськими активностями".

АВСТРІЄЦЬ АРНОЛЬД ШВАРЦНЕҐЕР, відомий „суперстар" міжнародних фільмів, у яких він грає могутнього богатиря, мускулярного героя, як наприклад у фільмі „Конан-варвар", належатиме тепер до „клану Кеннеді", заручившись із сестрінкою покійного президента Джана Ф. Кеннеді Марією Шрайвер, що є телевізійною новинкаркою на програмі „Сі-Би-Ес Морнінг Нюз". Обоє заручених знайомі одне з одним вже вісім років. Батьки нареченої Юніс і Сарджент Шрайвери повідомили, що весілля відбудеться в квітні 1986 року.

Мішіґанська Станиця Українських Американських Ветеранів
ділиться з усіми Членами та Громадянством сумною вісткою, що дня 19-го серпня 1985 р. відійшов, ненадійно, на 58-му році життя від нас у Вічність

бл. п. інж.
ТЕОФІЛЬ ШВАЙКУН

Опечаленій Дружині, Дітям та всій Родині наші найсердешніші співчуття.

ЧЛЕНИ та УПРАВА
Мішіґанської Станиці Українських Американських Ветеранів

Нема то як на Союзівці!

Оселі Українського Народного Союзу

МИСТЕЦЬКІ ПРОГРАМИ на СОЮЗІВЦІ під час триденного „вікенду" з нагоди Дня Праці

Конферансьє: **АНЯ ДИДИК і РОМАН ЛУПАНЬ**

SOYUZIVKA UNA ESTATE
Foordemoore Road • Kerhonkson, N.Y. 12446
Tel.: (914) 626-5641

П'ятниця, 30-го серпня

10-та веч. — **ЗАБАВА**
Оркестра **„НОВА ХВИЛЯ"**

Субота, 31-го серпня

КРАЙОВІ ТЕНІСОВІ і ПЛАВАЦЬКІ ЗМАГАННЯ

8:30 веч. — **КОНЦЕРТ**
АЛЕКС, *вокаліст*
Оркестра **„ТЕМПО"**

10:00 веч. — **ЗАБАВА**
Оркестри: **„ТЕМПО" і „ІСКРА"**

Неділя, 1-го вересня

8:30 веч. — **КОНЦЕРТ**
ПАВЛО ПЛІШКА, *бас-баритон*
ТОМА ГРИНЬКІВ, *піяніст*

10:30 веч. — **ЗАБАВА**
Оркестри: **„ТЕМПО" і „НОВА ХВИЛЯ"**

Автори книжок і видавництва, які бажають, щоб про їхні книжкові видання були в щоденнику поміщені бібліографічні нотатки, вістки й огляди, повинні присилати до редакції „Свободи" разом із двома примірниками даного твору також і адресу, де таку публікацію можна набути, та її ціну.

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на ПАТРІЯРШИЙ ФОНД зложили:

V — 85

1000.00 дол. — Ольга Левицька (в 15-ту річницю смерти Мужа бл. п. Володимира Левицького);

по 500.00 дол. — Роман Вомпель, Н. Н. з Чикаґо, ІЛЛ. (у пам'ять Батьків);
250.00 дол. — Степан і Анна Феденко (на з'їзд Укр. Патр. С. О. в Торонто);
200.00 дол. — Іван Сливка (на з'їзд Укр. Патр. С. О. в Торонто);
по 100.00 дол. — д-р Володимир Кліш (на Стипендійний Фонд), д-р З. Лев і Оксана Мельник, Е. і Ірена Держко (в пам'ять Родичів бл. п. Евстахія і Александри Бикалович та Теодора і Параскевії Держко), Михайло і Софія Драбик з родиною;
по 50.00 дол. — Іван і Марія Галій (у пам'ять тіточного брата бл. п. редактора Романа Данилевича), Степан Гук, Люба Онуферко (на радіоавдицію „Голос Української Діяспори"), Марія Гіщинська;
30.00 дол. — Ростислав Петрів;
по 25.00 дол. — Остап Ґац, Ольга Раковська (пам'ять тіточного брата бл. п. редактора Романа Данилевича);
по 20.00 дол. — Олена Куса (в пам'ять Мужа бл. п. Івана Кусого і сина Володимира Біленького), Дмитро Петрика, Люба Гоянюк (замість квітів на могилу бл. п. о. Степана Кіржецького). Богдан і Зореслава М..сько, Ярослав і Люїс Білинський;
10.00 дол. — Василь і Софія Циган.

70.00 дол. — Коляда в Філядельфії.

Пожертви в Клівленді, ОГ — переслав д-р Ярослав Кривяк —

у пам'ять бл. п. редактора Романа Данилевича, зложили:
20.00 дол. — Анастазія Голубець;
10.00 дол. — д-р Ярослав Кривяк;

у пам'ять бл. п. Степана Шипилявого, зложили:
20.00 дол. — д-р Мирослав і Любомира Мичковські.

Листа ч. 2019 — датки під час річних Сходин Товариства Свята Софія, зложили:
100.00 дол. — Михайло Куриляк (на з'їзд Укр. Патр. С. О. в Торонто;
20.00 дол. — інж. Роман Вергун.

Збірка замість квітів на могилу бл. п. Галини Буркової — переслав д-р Роман Смик:
75.00 дол. — д-р Ярослав і Марія Савки, С. Вістрюк і Г. М. Галяжин.

Збірка у пам'ять бл. п. мґра Івана Костюка — переслала Дарія Кузик, Трентон, Н. Дж., *зложили*
по 25.00 дол. — мґр Богдан і Катя Ковшевич, д-р Володимир і Уляна Коропей;
по 20.00 дол. — інж. Мирослав і Ліда Кіржецькі, Олександер Татомир;
15.00 дол. — мґр Олександер Луцький;
по 10.00 дол. — д-р Богдан Корчмарик, Родина Бойцун, Орест Побігушка.

Збірка у пам'ять бл. п. о. Степана Кіржецького — передав Іларіон Калиневич, Сілвер Спрінґ, МД., зложили
50.00 дол. — Евген і Галина Обвindependent;
по 25.00 дол. — Дарія Кузик, Ігор і Стефанія Король, Іларіон і Донна Калиневич;
20.00 дол. — Ольга Дубик.

У пам'ять бл. п. Юлії Рудницької, зложили
100.00 дол. — Александер і Софія Борецькі
50.00 дол. — Й. Новосад.
по 25.00 дол. — Дарія Кузик, Александер і Анна Пришляк

Пожертви на Патріярший Фонд в Дітройті, МІ — збірщик Анатоль Ромах.

В пам'ять бл. п. ред. Романа Данилевича зложили
100.00 дол. — Микола і Надія Кунинські
25.00 — Василь і Олена Папіж

В пам'ять бл. п. Ірини Малиновської, зложили
25.00 дол. — Микола і Надія Кунинський

На похороні бл. п. Василя Котика зложили на Патріярший Фонд
по 15.00 дол. — Богдан і Марія Дяків, Олександра Фльорчук,
по 10.00 дол. — Йосафат Жук, Володимир і Лідія Со[illegible]

Товариств[illegible] Патріярхат в Ню Гейвені, КТ — додаток до збірки [illegible]в Василь Добчанський, зложили
40.00 дол. — Іван і Катерина Румак.
20.00 дол. — Михайло Панкевич (у пам'ять дружини бл. п. Марії з Банахів і сина, дивізійника Любомира)

Листа ч. 1806-19 — збірка замість квітів на могилу бл. п. Франца Колодія — касира Патріярхального Т-ва в Джерзі Сиindependent, переслав Володимир Білик, зложили
по 50.00 дол. — Кредитівка „Самопоміч" в Джерзі Ситі, Зенон і Віра Салевич;
35.00 дол. — Василь і Дарія Рудакевич,
20.00 дол. — Стефан і Дарія Кравченюк;

по 10.00 дол. — Володимир і Галина Білик, Мирон і Анастазія Гірняк, Микола й Анна Клоків, Юхим і Евгенія Харченко, Антін Шубак, Ілія і Марія Шевчук;
по 5.00 дол. — Евгенія Рубчак, Йосиф Зубрицький

Листа чч. 1657, 1836 і 1837 — Коляда на Патріярший Фонд — Українського Патріярхального Товариства, Відділ в Балтиморі, МД. — переслав Петро Войтович.

Листа ч. 1657 — з Колядою ходили: Петро Войтович, Бендюк Олег, Наталка і Ляриса, зложили:
25.00 дол. — Петро і Володимира Войтович;
20.00 дол. — Олег і Ніла Бендюк;
по 10.00 дол. — Ярослава Бендюк, Ілля і Ольга Зарон, Петро і Єва Зозуляк, Микола й Оксана Коропецький, Ярослава Совган, Михайло Стельмащук;
по 5.00 дол. — Петро і Галина Мудрий, Михайло і Марія Хома

Листа ч. 1836 — з Колядою ходили: Василь Корж, Семен Михайлишин, Евген і Валя Снігура, Остап і Анна Стельмах та Дора Хариш, зложили:
50.00 дол. — Омелян Дерій;
30.00 дол. — Франя Турик;
по 25.00 дол. — Степан Поперечний, Теофіль і Марія Попович;
по 20.00 дол. — Василь і Марія Будько, Леся Затварницька, Василь і Ольга Корж, д-р Микола і Слава Ласійчук, Евген і Валя Снігура, Дора Хариш;
по 15.00 дол. — Іван і Таїса Корж, Олександер Ратич;
по 10.00 дол. — Степан Ґіба, Михайло і Марія Захарків, Михайло і Ева Кравчик, Степан і Софія Купчик, Марія Мулькевич, Василь Охота, Осип Садовий, Ганна Самутин, Іван Сливка, Володимира Сорока, Володимир і Ольга Сушко, Ярослав і Ірена Сушко, Василь Татчин, Орест і Марія Поліщук, Степан Хай, Тарас і Татяна Храхаліс, Юрій і Юстина Чапельський, Андрій і Марія Чорний, Степан і Оксана Чорний;
по 5.00 дол. — Олександер Ганас, Андрій Лихолат, Н. Н. Ярослав і Лідія Шавяк.

Листа ч. 1837 — з Колядою ходили: Василь Корж, Семен Михайлишин, Євген і Валя Снігура, Остап і Анна Стельмах і Дора Хариш, зложили:
по 30.00 дол. — д-р Дмитро і д-р Дарія Кострубяк, д-р Андрій і Лідія Лемішка;
по 20.00 дол. — Семен і Софія Михайлишин, Василь і Оксана Палійчук, Остап і Анна Стельмах, Анна Тимюк, Олександер і Ірена Траска;
15.00 дол. — Анна Поліщук;
по 10.00 дол. — Клим і Іванна Бабяк, Надія Возьна, Софрон і Ірена Ганкевич, Степан і Анна Гуменюк, Зеновій і Тамара Ґой, Степан Івашко, Наталка Кулинич, Адам і Лідія Марковський, Н. Н., Василь і Анна Олексюк, Володимир і Михайлина Пересада, Степан і Степанія Поліщук, Анна Притула, Михайло Ремський, Богдан і Богданна Саламаха, Василь Стасюк, Люся Хай, Тарас і Тетяна Хархаліс, Евгенія Чорняк, Роман Зазуля, Микола Яремко;
по 5.00 дол. — Евгенія Стельмах, Володимир і Марія Стельмах, Богдан і Анна Чапельський.

Листа ч. 2010 — збірка в Ст. Петерсбург, Фла. — переслала Юлія Вертипорох, зложили:
по 100.00 дол. — Осип і Анастазія Біловуси, Михайло й Анна Похмурські, Юлія Вертипорох;
55.00 дол. — Теодозій Шпапак;
по 50.00 дол. — Стефан Данкай, Богдан і Галина Волошинович, Остап Біловус від Емеритів, Степан Ривак;
35.00 дол. — Оля Ліс.
по 25.00 дол. — Антін і Ольга Білінські, Евген Филипович.
по 20.00 дол. — Богдан Головід, Осип і Евгенія Клерлайза, Роман і Стефа Цегельські, Евгенія Федевич, Володимир Горбовий, Володимир Мазуркевич, Федір Ô. і Марґарета Куницькі, Іван і Іванна Когут, Осипа Михайленко, Валтер і Гелен Скотт.
по 10.00 дол. — Гриць Пеленичка, Володимир і Марія Павлишин, Іван і Марія Юрків, Богдан Сольчаник, Андрій і Марія Мартін, Осип Ярема, Гліб і Анна Дєщінські, Анна Голман, Василь і Ольга Хадай, Адріяна Беттз, Іван Рудковський, Петро Яречко, Микола Задайний, Володимир Черевко, Мирослав Сольчаник;
по 5.00 дол. — Королія Борчак, Аня Білоус (внучка)

Збірка в Баффало, Н. Й. — листа ч. 4 — переслав Василь Макух, зложили
1,000.00 дол. — Субота Бінго.
500.00 дол. — Українське Патр. Т-во, відділ в Баффало,
по 110.00 дол. — збірка (Білоголовський);
100.00 дол. — д-р Евген Стецьків.
по 50.00 дол. — Микола Барицький, Іван Гекало;
по 30.00 дол. — О. Білоголовський, Христина Бравн;
по 25.00 дол. — Анастазія Ільківська, Дмитро Ільківський, Василь Шарван, Михайло Депутат, Татяна Криницька, Корнель Дзюба, Ярослав Пришляк;
20.00 дол. — Теодозій Пришляк,
15.00 дол. — Михайло Даців,
10.00 дол. — Зенон Депутат,
5.00 дол. — Роман Щуровський

Листи чч. 1978, 2002, 1806-1, 1806-7, 1806-13 — збірка-Коляда Українського Патріярхального Товариства, Відділ Нюарк і околиця, передав Василь Гнатів.

Листа ч. 1978 — збірщики: Лев Коленський, Федір Луцишин, Василь Пасічняк і Василь Гнатів, зложили:
200.00 дол. — Микола Бойчук;
150.00 дол. — Кредитова Кооператива „Нюарк", Н. Дж.;
по 100.00 дол. — д-р Л. і О. Кузьмак, д-р Богдан Худьо, д-р Р. і Н. Кравчук, д-р З. і Н. Матківський;
по 50.00 дол. — д-р Степан Ворох, д-р Тарас Шеґедин, Н. Сиґіда, В. Васічко, Любомир Калинич, Ярослав і Ірина Яворські, Олександер Смаль,
25.00 дол. — д-р Юрій Стефанівський;
по 20.00 дол. — Лев Коленський, Роман і Ірина Лапичаки.

Листа ч. 2002 — збірщики: П-ні Кононів, В. Роговський, Ф. Луцишин, В. Гнатів, зложили:
по 100.00 дол. — В. Н. Мандрусяк, Товариство „Самопоміч", Нюарк, Н. Дж.;
по 50.00 дол. — В. Гнатів, Т. Басюк;
по 25.00 дол. — М. Кормило, Ф. Луцишин, В. Б. Будний, Братство св. Івана Хрестителя, Відділ 76-ий в Нюарку;
20.00 дол. — Н. Босняк;
15.00 дол. — д-р М. Чировський;
по 10.00 дол. — В. Пелехатий, Є. Лящак;
5.00 дол. — В. Цюрпіта

Листа ч. 1806-1 — збірщик д-р Іван Ярош, зложили:
25.00 дол. — д-р Іван і Александра Ярош;
20.00 дол. — Александер Ярош.

Листа ч. 1806-7 — збірщик Володимир Псуй, зложили
50.00 дол. — Володимир і Анастазія Псуй;
по 20.00 дол. — Іван Ґенсьор, М. Семанишин;
по 10.00 дол. — Павло Батьків, М. П. (нечітке), А. Козак, Любомир Рудзінський, Володимир Боярський, Роза Кратко, Володимир Роговський, Дмитро Кулик, В. Кульмотицький;
по 5.00 дол. — Ігор Крицяк, Олена Банасевич, Люся Химера, Микола Красножоний

Листа ч. 1806-13 — збірщик Олександра Яськів, зложили:
30.00 дол. — А. Р. Яськів;
по 25.00 дол. — Л. Лапичак, М. Л. Белендюк;
по 20.00 дол. — М. Гординська, М. Л. Стебельські;
10.00 дол. — І. Бартошик.

Листи ч. 1955, 1956 і 1957 і 2011 — Коляда 1984/85 в Аллентавні, Істоні і Бетлегемі, ПА — переслав Дмитро Хорват.

В Аллентавні: збірщик Дмитро Хорват, зложили:
50.00 дол. — Дмитро і Марія Хорват;
по 25.00 дол. — Ярослав Хорват, Богдан Хорват, Олександер Білинський, Ярослав і Александра Кіндрачук, Петро Сукіна;
по 20.00 дол. — д-р Іван Гентош, Степан Когут, Іван і Євгенія Пиріг;
15.00 дол. — д-р Іван Мончак;
по 10.00 дол. — Іван Стасів, Пекарня „Іджіп Стар", Михайло Путько, Дмитро Ґудз, Стефан Кацапир, Роберт Турко, Володимир Вербовський, Стефан Петровський, Петро Ґомко, Олиняк, о. Василь Чекалюк, Райхенбах і Ко., Михайло і Стефанія Ґолець, Дмитро Ґрачулевіч, о. Теодор Данусяр, Григорій Ґолець, Вільям Ґравуль;
по 5.00 дол. — Іван Ганич, Михайло Баранчик, Петро Горбовий, Іван Старейкий, д-р Стефан Блащак, Михайло Белзецький, Микола Проць, Іван Павлюк, Іван Кохан, Вільям Ґлеззін, Володимир Фартух, Анна Пукшин, Степан Голод, Анна Вокрин, Іван Козак, Іван Чаплинський, Кейпер Шафер, „Брати Кусс" (нерсери).
по 3.00 дол. — Роман Огещук, Євгенія Морковчук

Істон, ПА — збірщик Степан Колодруб, зложили:
20.00 дол. — Петро й Ірена Залиби;
по 10.00 дол. — Стефан і Марія Колодруби, Український Клюб, Михайло Колодруб, Володимир Луцишин, Катерина Когут, о. Йосиф Кішнир.
по 5.00 дол. — Катерина Ґуґель, Петро Шмаґала, Дмитро Когут, Микола Турчин, Олег Балазюк, Іван Трусь, Маріян Сорока, Григорій Яремчук, Михайло Куцинда, Василь Боднарський;
1.00 дол. — Іван Лобоцький.

Бетлегем, ПА — збірщик Василь Кацапир, зложили:
по 10.00 дол. — Гнат Балазюк, Зенон Балазюк, Василь Кацапир, Юлія Кацапир, Юрій Цегельський, Євген Михайлів, Богданна Михайлів, Володимир Загводський;
по 5.00 дол. — Михайло Федорак, Яро Цегельський.

СПРОСТУВАННЯ:

100.00 дол. — зложили Теодор і Марія Флюнт, а не Тарас і Марія Флюнт, як було подано у списку жертводавців за березень 1985.

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку: IRS No. 23-74380645.

Всі чеки просимо виставляти на

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund

та пересилати на адресу:

7911 Whitewood Rd. • Philadelphia, PA 19117

ВІДОМА З ЇЇ НЕ ЗОВСІМ „зразкових" поступувань велетенська юнія „Тімстерів", так званий „Інтернешенел Брадергуд ов Тімстерс", що її головою був колись сумнозвісний Джіммі Гоффа, а тепер є головою Джеккі Прессер, знову є в центрі уваги судових американських властей. Федеральний суддя зарядив новий суд над вуйком Дж. Прессера, Алленом Фрідманом, що його було суджено за розтрату юнійних грошей й засуджено за крадіж понад 100,000 долярів у 1983 році. Фрідман твердить, що він невинний, і що його зроблено „жертовним козлом", щоб не чіпати самого Джекі Прессера, який був під судовою інвестиґацією протягом останніх 32-ох місяців. Оскарження раптом проти нього було „таємничо" відкликано. Причиною припинення майже трирічної інвестиґації було начебто те, що Джеккі Прессер, поруч керування найбільшою робітничою юнією ЗСА, був „інформером" для ФБІ, Федерального Бюра Інвестиґацій, допомагаючи Урядові виловлювати начебто членів „мафії".

ТРИНАДЦЯТИЛІТНЯ американська дівчинка Саманта Смит, яка два роки тому дістала світовий розголос через її лист спочатку до Андропова, а потім через її поїздку до СССР на запрошення тодішнього совєтського голови, загинула в літаковій катастрофі в неділю, 25-го серпня, разом з її батьком та ще шістьма пасажирами відносно малого пасажирського літака на два мотори, що літав поміж містами в стейті Мейн. Причина катастрофи невідома. Саманта з батьком поверталася з Лондону в Англії, де відбувається фільмування нової телевізійної серії „Лайм Стріт", в якій вона грала ролю доньки відомого вільмового й телевізійного актора Роберта Вагнера.

СТЕЙТОВІ Й МІСЬКІ власті в Ню Йорку намагаються протидіяти широко розповсюдженому страхові серед населення супроти хворих на хворобу „ЕЙДС". По шпиталях начебто кривдять пацієнтів на цю нову ще мало вивчену хворобу, що на неї хворіють найбільше гомосексуалісти (76 відсотків) та наркомани, що беруть дожильно наркотики (17 відсотків). Ці пацієнти скаржаться на недбалу обслугу шпитального персоналу, але не на обслугу лікарів. Стейтові й міські лідери, включно з посадником міста Едвардом Качем, запевняють населення, що не слід боятися хворих на „ЕЙДС", бо досі не доведено, що хвороба „ЕЙДС" заразлива через звичайний контакт з хворим: через дотик тіла чи рук, годування пацієнта та інші служби для хворого. Але насправді не все кажуть адміністратори про „ЕЙДС", вірус якого знайдено вже у всіх рідинах організму, включаючи навіть слину і піт.

ВІДОМИЙ АНТИКОМУНІСТ генерал у відставці Джан К. Сінглауб, голова Світової Антикомуністичної Ліґи, і голова відділу цієї Ліґи у Феніксі, Арізона, має великі труднощі із Податковою Службою, на донос лівих і „нелівих" організацій, які вистежили, що відділ Антикомуністичної Ліґи, виславши понад 100,000 долярів для протикомуністичних повстанців у Нікараґуа, вважав за потрібне відтягнути ці гроші від Федерального податку, а цього, буцім-то не вільно робити, згідно з податковим правильником, що забороняє відтягання від податку фондів, скерованих на збройну боротьбу. Всю справу розголосила „Ассошієйтед Пресс" на підставі Акту про виявлення відомостей про доходи. Світова Антикомуністична Ліґа, — пише „Ню Йорк Таймс" з 27-го серпня, вже в 1981 році була осуджена Анти-Дефамаційною Лігою жидівської Організації Б'най Б'ріт, як „збіговиське місце для екстремістів, расистів і антисемітів". Далі АДЛ пише, що ця Світова Антикомуністична Ліґа була заснована в 1966 році „вагомою підтримкою Тайванського й Південно-Корейського урядів".

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА ВІЛЛІЯМС ДЕНЕҐА, член УНС Відд. 379-го ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл., померла 23-го травня 1985 року на 37-му році життя. Нар. 17-го березня 1948 року в Льондік, Німеччина. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку батька Федора, матір Наталію, братів Петра і Степана з родинами і дальшу родину. Похорон відбувся 31-го травня 1985 року на цвинтарі св. Миколая в Парк Ридж, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

В. Семків, секр.

СТЕФАН ОКУРІЛИЙ, член УНС Відд. 477-го ім св. Йосафата в Гадзоні, Н.Й., помер 6-го березня 1985 року на 65-му році життя. Нар. 1919 року в селі Романівка, Західня Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Михайла, доньку Оксану і двоє внуків — Ерика і Робин. Похорон відбувся 8-го березня 1985 року на цвинтарі Сідар Парк в Гадзоні, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Матківський, секр.

ЄЛИСАВЕТА РОСОХА, член УНС Відд. 407-го в Торонто, Онт., померла 2-го січня 1985 року на 66-му році життя. Нар. 1919 року в Україні. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку мужа Стефана. Похорон відбувся 4-го січня 1985 року на цвинтарі Парк Лон в Торонто, Онт.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар.

ГАВРИЛО БАРТИШ, член УНС Відд. 407-го в Торонто, Онт., помер 13-го травня 1985 року на 63-му році життя. Нар. 6-го січня 1922 року в селі Руданці, Україна. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку доньку Марію Ґраймс і сина Богдана з родинами. Похорон відбувся 17-го травня 1985 року на цвинтарі Сенктюарі Парк в Торонто, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар.

РОМАН ЗАВАДОВИЧ, член УНС Відд. 423-го в Чикаго, Ілл., помер 31-го травня 1985 року на 82-му році життя. Нар. 1903 року в селі Славні, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Ганну та сина Романа з дружиною Наталкою та внучкою Русланою. Похорон відбувся на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Ю. Назаревич, секр.